

Fólkaflokks- dómarar!

Við það að Dagblaðið týsdagin 6. mars roynir at burturforklara það, sum eg skrívði í síðsta Sosiali um dómarar (íkkí landsdómarar) í samband við veitslu, skal her vera sagt eitt sindur greiðari frá. Nú er það einki at siga til, at Dagblaðið vil skova útyvir, við það at blaðið nú í langa tíð hefur skrivað um dómar, dómarar (nú landsrættardómarar) og veitslur, at það næstan eisini er verið »private«, men eg vil nú kortini loyva mær at nevna teir fólkaflokks kongsböndur, sum hava dómt meg, og sum eru politiskt valdir av fólkaflokkinum á Føroya loyngi 1957 fyri dómarar. Hesir böndur, um ein heldur vil það, hava undirskrivað Dombogen for Færøernes Retskreds, hvári teir frádøma mær rættin at nýta ein stóran part av míni undandyrkaðu jørd yvir eitt avmarkað tíðarskeið av árinum, og sum varð játtað mær av tveimum instansum, áðrenn hesir fólkaflokksdómarar sluppu framat, og sum dómdu meg at gjalda ikki »600«, men 1500 kr. fyri at nýta tað av jørdini, ið eftir var (fyrr var illa, um eg skuldi fingið 30 ella 40 daga hefti omaná av hesum fólkaflokksdómarum. Og tað vøru hesir fólkaflokkskongsböndadómarar, ið vøru so grammir, at teir um leið 45 minuttir eftir at hava felt henda dóm, við er endaligur og ikki kann applelaste, fóru til veitslu hjá teim um monnum, sum nú skuldu nýta jørd mína. Nú veit eg fullvæl, at Dagblaðið skilir ikki væl hetta, og er tað ikki at vænta annað, til fólkaflokkin er júst grammur eftir, at so skal verða við jørdini, og tveirri aðrir flokkar við honum (samanber valið av »dómarum«). Eitt skal Dag blaðið ikki ivast í, og tað er, at tað armaðurin, sum hefur lagt nógv stríð og strev niður í trøð sína, hana skilir tað til fullnar, eisini teir trøðarmenn, sum í gáloysni hava valt fólkaflokkin.

Við tað, at eg nú verði burtstaddur ventalliga til í heyst, fái eg ikki so væl greitt Dagblaðnum frá, um tað skuldi misskilt nakað av hesum, men vil eg vera fúsur til tað, tá ið eg komi aftur, um alt gongur væl.

Otto Gram.

OR HOVI

Tað man vera ár og dagur síðan nakað er frætt higaní úr bygdini.

Vanligt er, at bygdafólk stóguva seg um útrøður og sjóvinnu, men í hesum fari kunnu vit ikki bjóða okkum fram, tað er ein »saga blots«.

I grannabygdum okkara er samtøkuhugur á hesum okjum stóðugt vakandi, nýggj fœr úr hesum bygdum pløga havið.

Fleiri mans higaní úr bygdini eru við hesum skipum, men heimafólkið hefur einki at takast við úttan úti á bø og haga.

Vegarbeiði tykist at vera niðurlagð með allá.

Hin nýggj vegurin Oravík—Hov, fer nú at bera sjónlig merkir av sliti, og verður ikki gingið burtur frá teirri vanligu lappingini av vegi, verður hevjin vegur skjótt at verða líka illa farin sum Hov-Porkeris vegurin, har sjálv sténingin dagar undan og holmar so stór ar, at øll koyring fyri langt síðan skuldi verð stóðgáð. Útlit er til, at her sker eingin broyting, fyrr enn landið fyri álvara tekur sær av hesum.

Leingi hefur verð tosað um úrbygging av ravmagnsverki.

Fundir hava verið í hópatali og døg-

SOSIALURIN

Nr. 10

10 MARS 1962

35. ÁRG

KOMMUNUVALINI I DANMARK

Kommunuvalni 6. mars gøvu til úrslit, at javnaðarflokkurin framvegis hefur fleiri kommunallimir enn allir hinir flokkarnir tilsamans. Flokkurin vann 16 limir í mun til seinasta val, men var fyrri til ósigri; at missa meirlutin í Keypmannahavn — ein meirluti, flokkurin hefur havt eitt longri áramál.

Av teim valdu limunum fekk javnaðarflokkurin 722, meðan hinir flokkarnir fingu 696. Valluttøkan var hesa ferð 719 pst. mótvægis 76.6 pst. við kommunuvalni í 1958.

Hetta var fyrsta ferð ungfolk í aldur stigunum 21—23 høvdu valrætt.

Javnaðarflokkurin	722	+ 16
Radikali flokkurin	51	+ 21
Konservativi flokkurin	324	+ 32
Vinstri flokkurin	281	+ 36
Rætsforbundið	3	+ 6
Sos. fólkaflokkurin	33	+ 31
Kommunistaflokkurin	4	+ 16
Uttanvaltaðir	0	+ 3
Slesviki flokkurin	17	+ 3
Uttanflokkar	41	+ 5

I fleiri keypstøðum hevði javnaðarflokkurin góða framgongd og vann fleiri limir aftrat, men í øðrum gekk stóðugt aftur.

Úrslitini í Keypmannahavn vóru hesi:		
Javnaðarflokkurin	27	÷ 2
Radikali fl.	2	÷ 1
Konservativi flokkurin	15	÷ 1
Vinstri flokkurin	1	÷ 1
Soc. fólkaflokkurin	9	÷ 7
Kommunistaflokkurin	1	÷ 4

Sosialistiski fólkaflokkurin — flokkur Axel Larsens — hefur sigrað munandi. Hetta er fyrstu ferð hesin flokkurin luttekur í kommunuvali; men hevði 2 limir frammanundan — tveir, ið rýmdu úr kommunistaflokkinum, tá Axel Larsen

liga hefur verið ferðast millum Føroyar og Danmark, alt um hetta sama máli; men nú tykist alt at vera dottið niður fyri. Ikki eitt kvekk meir, sum máðurin segði á sinni. Men hildið verður, at tær útreiðslur, sum hava verið, síðan byrjað varð at kanna hetta mál, eru so stórar, at ein heil byrging kundi verið gjørd fyri tann pening.

Hin 14. februar vøru 19 ár, síðan kirkjan varð vigg.

Tað var sum kunnugt hin gamla kirkjan í Vági, sum varð flutt higar. Hon hefur nú fingið eina høvuðsumvæling innan.

Hiti og ljós er innlagt og um árskriftið varð hon máláð. Tað er William Smith, málaramestari, sum hefur gjørt hetta arbeiðið. Tað er væl úr hondum greitt. Bæði lissamansetingin og annað er ein frøi fyri eygað.

Hovbingur.

OR SANDVIK

Tað hefur mangan verið framhildið, hvussu óneyðugt tað er við vegasambandi millum Tvøroyri og Hvalba, hóast veruleikin er tann, at mangan hefur í g. ið so hættisliga fyri, at tað hefur staðið um mannalliv av tí vána sambandinum, ið er.

I farnu viku bar so á, at maður í Sandvik knappliga gjørdist so álvarliga sjúkur (við at blóða burt), at neyðugt var at fáa hann uttíðir læknahond, ongatið ov skjótt. Men sum so mangan var veirð vánaligt, ikki fyri eitt og hvørt far at flyta sjúkling eftir sjónum. Heitt varð tí á »Smiril«, ið lá í Suðuroy hetta kvøld. Skiparin var beinanvegin fúsar at koma, men tað bar so illa á, at okkurt kom í ólag á Smiril, sum gjørdi tað, at hann ikki kundi leggja frá landi. Skiparin á Smiril roynði so at heita á onnur skip, men ikki bar til. Eisini varð heitt á Thorshavn, men hann hatti sær ikki suður, tí veirð var so vánaligt.

varð koyrdur úr hesum flokki, sum hann hevði verið formaður í.

Annars var broytingin í politisku støð um ikki av týðningi. Stjórnaðarflokkarnir — javnaðarflokkurin og radikali flokkurin — hava samanlagt mist 5 kommunustýrislimir, meðan borgarliga andstöðan hefur samstundis mist 4.

FLAGGMÁLID

Hóast royndir Dagblaðsins at gera til einkis lut P. M. Dams og javnaðarflokksins í flaggmálinum, verður blaðið ikki at kunna reingja veruleikarnar í hesum máli.

I 1930 samtyktu javnaðar- og sjálfstýrisflokkurin at seta niður 3-manna-nevnd at savna seguligar upplýsingar um flaggið og flaggreglur.

I 1931 leggur meirlutin í nevndini — P. M. Dam og Kallsoy — fram eina fullgiggiðra frageiðing um málið. Samstundis setur JAVNAÐARFLOKKURIN fram fullgiggið uppskot um føroyskt flag bæði á landi og sjógv.

I uppskotinum verður sagt:

1. Som er serligt folk har færingerne ret til eget flag.
2. (Undir pst. 2 er uppskot um stóð og litir flaggsins. Bæði stóð og litir samsvara tí, sum nú er skrásett flagginum vølvíkjandi).
3. Regeringen anmodes om at udvirke, at der ved kongelig resolution bliver givet færingerne tilladelse til at benytte det færøske flag, hjemmeflag, udenfor territorialgrensen.

Greiddari kann tað ikki sigast: føroyingar skulu hava rætt til at nýta flaggið — ikki einans sum heimaflag — men hvar á havinum teir enn ferðast.

Hetta var eisini, einasta uppskot, ið nakrantíð var komið fram um eina endaliga loysn av flaggmálinum.

Javnaðar- og sjálfstýrisflokkurin høvdu meirlutla á tingi um hetta málið. Ein skuldi trúð, at uppskotið varð samtykt; men so var ikki.

Sjálfstýrismenn atkvøddu einans fyr-

Tjóðveldið og „SMIRIL“

Síðani hetta landsstýrið varð sett, hefur tað at kalla á hvørjum ári haft frammi fullgiggið uppskot um bygging av nýggjum »Smiril«.

Fyrstu ferð treyt bara ein atkvøða — 2 av samgonguflokkunum bórast frá.

Um onkur av tjóðveldismönnum høvdu greitt atkvøðu vildi uppskotið longu tá verið samtykt.

Men tað er fyrst tá ið menn eru fallnir frá Smirilsuppskotinum at Hemming Jespersen er vaknaður.

Tað uppskot, ið nú liggur fyri til viðgerðar, er uppskot landsstýrisins, ið logmaður legði fram.

Nú kanska gongur tað íggjognum, um tjóðveldismenn eru fyri tí.

Suðuroyggin treingir í hægsta stig til ein nýggjan »Smiril«.

Sjúklingurin mátti tí bliva liggjandi til dagin o'ttr, tá setti Smiril inná Sandvik eftir honum og flutti hann til Havnar.

Var vegasamband við Tvøroyri, so var ikki neyðugt at kalla á skip at flyta sjúkling í vanda veðri á so vandafullum sjóki sum um Nýpuna og Mjóanes.

Tað er almikið at gleða seg til, at nú er møguleiki fyri at kunna liva eitt minni ótúftal og meira menniskjansligt liv enn higartil.

Vit hava tað alt á sitandi landsstýri, sum hefur stríðst so væl fyri at fáa samband millum Tvøroyri og Hvalba, eisini fæst gjørt vegastreki millum Hvalba og Sandvik.

Vegasamband á nørðara parti á Suður oynni kundi verið fingið í lag fyri mong um mongum árum síðan.

Tøkk t. i. ið nú hava lagt rygg til.

Sandvikingur.

pkt. 1 og 2, men ikki fyri pkt. 3, ið skrásetti flaggið eisini uttanfyri Føroyar Ófatuligt!

Her sýndi JAVNAÐARFLOKKURIN seg sum einmáttur nationali flokkur á tingi!

»DAGBLAÐIÐ« er reidiliga farið at harmast yvir, at tjóðveldismenn nú eru farnir at avskriva fólkaflokksuppskot at leggja fram á ting.

Nú hava fólkaflokksmenn ikki verið heilt eidsörir til hetta sama. Tjóðveldis menn hava áður sagt fólkaflokksmenn stolið teirra uppskot — eitt nú uppskotið um yvirtekuna av kongsjørdini. Og ikki er tað sori, teir hava ongað sær frá javnaðarflokkinum — eitt nú uppskotið um hækkan av prísveibótini til útróðarmenn.

Um hetta evnið verður nú skrivað í Dagblaðnum:

— Mestu »væl valdu orð« Hemmingar vøru, at hann einaferð stóð upp og segði frá, at hann fór at koma við einum nógv stórra sosialum uppskoti, men tað longesta hann higartil er komið í nevnd, er »slavisk« at fylgja uppskotum fólkaflokksins, ið í einum fari at skriva uppskot fólkaflokksins og at geva tað sum sitt egnu. Ikki so frægt at hann dugði at skriva tað av, men tað tað var yvirstaðið atkvøddi hann fyri, at staturin skuldi gjalda, tí sum Erlendur segði, »teir tordu ikki annað«.

TAÐ ER VERULEIKI

AT tjóðveldisflokkurin, sum í mongum forum hefur roynst dokkasti parturin av atfurhaldinum, og sum við miklum orðabraski gekk á odda fyri atkvøði av landshandlign og atkvøðu NEI fyri endurstovning handfilsins, tá javnaðarmenn høvdu uppskot um hetta, nú fult og heilt taka undir við javnaðarmönnum — ja, emta seta fram uppskot um at endurstovna Lands-handfili — sama handfili, sum teir drupu í 1953.

Storri sigur fyri javnaðarhugsjónini kann neyvan hugast! !

Tað gamla skipið ið 14. sept. tal- ar um, var stórt skjótsiglandi ferðafólkaskip, ið rúmaði fleiri hundrad ferðafólkum.

Tað, ið landsstýrið vildi, var at fáa loyvi at keypa skipið fyri 1 milj. um tað av konum monnum varð hildið at hóska heima hjá okkum.

Tað hildu menn ikki — og so fall málið.

(Framhald frá 1. síðu)

sjúkrakassarnir yvirtaka dagpening- in (23 av arbeiðsmanna daglonini), vildi staturin við sínum tilskoti kom ið at borið ein part av hesi eykaútreiðslu, meðan hjá vanlukku trygg- ingini vilja tey tryggjað og arbeiðs- gevararnir koma at gjalda alla hekk ingina.

Men tjóðveldið vil einki hava við statin at gera. Og tað tykist at hava so nógv imóti statinum, at tað fæst seg ikki til at smíða lógaruppskot síni soleiðis, at kongur ella rikisdagur kunnu hava nakað við tæy at gera — sjálvt um so tvýðningarmikil mál sum stytting av biðitíðini og hækking av dagpeningnum hjá teim skaddu ikki kann fremjast uttan við kgl. fyriskipun.

Hetta danskarahatið gongur fram um gagnamál fólksins.

Soleiðis er tjóðveldisflokkurin — soleiðis er hann í dag.

Tað skulu fólk vita, ið skjótt við valborðið skulu handla undir ábyrgd fyri sínum, fyri landi og fólki!

Men fólkaflokkurin tykist at kjósa

sar somu loysingarrolluna sum tjóð-

veldið, samanber Poul Petersens

tað undir hesum máli á tingi.